

Instanța de fond: Judecătoria Rîșcani
Judecător: Cornelia Vârlan
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A.Bostan, V.Negru, A.Pahopol

DECIZIE

06 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

Având în componență sa:

Președintele ședinței,

Judecător:

Svetlana Filincova

Judecători:

Nicolae Craiu și Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de către Lipcean Ion,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Lipcean
Ion împotriva Inspecției de Stat în Construcții privind contestarea actului
administrativ și repararea prejudiciului material și moral,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017,

c o n s t a t ă :

La 21 iunie 2013, reclamantul Lipcean Ion s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Inspecției de Stat în Construcții, solicitând în urma concretizării acțiunii anularea prescripției nr. 0003176 din 19 noiembrie 2012 și a procesului – verbal nr. 1 din 22 ianuarie 2013, emise de către Inspecția de Stat în Construcții, încasarea din contul ultimei în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 2160 euro, a prejudiciului moral în sumă de 50000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoria Rîșcani din 23 decembrie 2016, cererea de chemare în judecată înaintată de către Lipcean Ion a fost respinsă (vol.I,f.d.15).

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 17 ianuarie 2017, Lipcean Ion a declarat apel, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărîri, prin care cererea de chemare în judecată privind contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral să fie admisă în sensul declarat (vol.II,f.d.20).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către apelantul Lipcean Ion, pe motiv că nu a fost prezentată cererea de apel motivată, apelantului fiindu-i fixat un termen până la 20 aprilie 2017, pentru a lichida neajunsul menționat. S-a stabilit ședința de

soluționare a chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel pentru 25 aprilie 2017, ora 14:00 (vol.II,f.d.33-35).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către apelantul Lipcean Ion, ultimului fiindu-i prelungit termenul pentru lichidarea neajunsului indicat în încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017 până la data de 13 iunie 2017, ora 10:00 (vol.II,f.d.38-41).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, cererea de apel declarată de către Lipcean Ion a fost restituită, pe motiv că, nu a lichidat neajunsul constatat prin încheierile Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017 și 25 aprilie 2017 (vol.II,f.d.49-53).

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 01 martie 2018, Lipcean Ion a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel de la faza primirii cererii de apel.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO, în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție, fapt ce în prezenta speță nu se atestă.

Susține recurentul că, copia încheierilor Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017 și 25 aprilie 2017, prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel și prin care s-a stabilit recurentului termenul limită de lichidare a neajunsului nu au fost recepționate de către acesta din motive ce nu-i pot fi imputate și, anume pentru că au fost expediate la o adresă greșită (vol.I,f.d.57-58).

În conformitate cu prevederile art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către Lipcean Ion este declarat în termen, având în vedere faptul că, la dosar nu există probe care ar confirma faptul că recurentul ar fi recepționat încheierea motivată a Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre judecare în instanța de apel de la etapa soluționării chestiunii cu privire la punerea pe rol a cererii de apel.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Așadar, din conținutul recursului declarat de Lipcean Ion, rezultă că, recurentul nu este de acord cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, prin cererea de apel declarată de către Lipcean Ion a fost restituită, pe

motiv că, nu a lichidat neajunsul constatat prin încheierile Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017 și 25 aprilie 2017 (vol.II,f.d.57-58).

La fel, s-a constatat că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, apelantul Lipcean Ion nu s-a conformat indicațiilor instanței și nu a prezentat cererea de apel motivată, deși a avut la dispoziție timp suficient pentru a lichida neajunsul respectiv (vol.II,f.d.49-53).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel contravine circumstanțelor cauzei.

Astfel, într-adevăr, conform art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Totodată, instanța de recurs menționează că, referirea instanței de apel la această prevedere legală nu este relevantă în prezenta speță, în situația în care, instanța de judecată avea obligația pozitivă de a comunica recurentului Lipcean Ion în cel mai scurt timp posibil încheierile din 28 februarie 2017 și 25 aprilie 2017, fapt ce la caz nu se atestă.

Or, copia încheierilor Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017, prin care inițial nu s-a dat curs cererii de apel și s-a stabilit recurentului termenul limită de lichidare a neajunsului și din 25 aprilie 2017, prin care ulterior s-a prelungit apelantului Lipcean Ion termenul pentru lichidarea neajunsului indicat în încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017 nu au fost recepționate de către ultimul din motive ce nu-i pot fi imputate și, anume pentru că instanța de apel a expediat citațiile, inclusiv încheierile vizate la o altă adresă decât cea unde domiciliază în prezent recurentul.

Aici este de menționat că, în conformitate cu art. 107 CPC, dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul este obligat să comunice instanței, prin cerere, noua adresă, iar părții adverse prin scrisoare recomandată, a cărei recipisă se depune la dosar o dată cu cererea. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră înmînată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește acolo.

Instanța de apel nu a ținut cont de această prevedere legală și greșit a expediat încheierile prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel și prin care s-a prelungit termenul pentru lichidarea neajunsului pe adresa inițială a reclamantului – xxxx, ceea ce a dus la nerecepționarea de către apelant a încheierilor enunțate, or, recurentul Lipcean Ion a informat instanța de judecată prin prisma art. 107 CPC despre schimbarea domiciliului său inițial, ceea ce se confirmă prin cererea de accelerare a procesului din 16 mai 2014 (f.d.163), cererea privind suspendarea executării actului administrativ din 27 mai 2015 (f.d.179), cererea de recurs din 23 iunie 2015 (f.d.188), explicații suplimentare (f.d.216).

În asemenea situație, instanța de apel urma să expedieze toată corespondența pe adresa actuală a recurentului și, anume: xxxx sau pe adresa de

corespondență a reprezentantului său – avocatul Croitor Alexei (f.d.200-201), condiție ce nu se atestă la caz.

Plus la aceasta, Colegiul atestă în prezenta speță de către instanța de apel aceeași circumstanță a fost apreciată și interpretată diferit și anume:

- în primul caz la 25 aprilie 2017, instanța de apel a dispus amânarea examinării cauzei și dispunerii prelungirii termenului pentru lichidarea neajunsului indicat în încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017, din considerentul că la materialele cauzei a lipsit dovada recepționării de către apelantul Lipcean Ion a încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, plicul expediat în adresa acestuia – fiind restituit instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.40), pe când
- în al doilea caz aceeași circumstanță a fost apreciată și interpretată invers de Curtea de Apel Chișinău și, anume: copia citațiilor, inclusiv a încheierilor sus-indicate nu au fost recepționate de către apelant din motive ce nu depind de voința instanței – pentru că destinatarul nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a ridica corespondența, ceea ce se confirmă prin informația corespunzătoare anexată la dosar, din care rezultă că citațiile și încheierile au rămas nereclamate (f.d.51). În acest context, neprezentarea la oficiul poștal pentru ridicarea corespondenței nu-i poate fi imputată autorității judecătorești, motiv pentru care a fost dispusă restituirea cererii de apel.

Referitor la argumentele instanței de apel precum că, copia încheierilor sus-indicate nu au fost recepționate de către recurentul – apelant Lipcean Ion din motive ce nu depind de voința instanței -- pentru că au rămas nereclamate, ceea ce se confirmă prin informația corespunzătoare anexată la avizele de recepție (f.d.37,verso;44,verso), desi au fost expediate la adresa menționată de apelant în cererea de apel nemotivată, sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

Or, în cererea de apel nemotivată apelantul Lipcean Ion nu a indicat domiciliul său. Deci, după cum s-a menționat supra, instanța de apel urma să expedieze toată corespondența pe adresa actuală a recurentului și, anume: xxxx sau pe adresa de corespondență a reprezentantului său – avocatul Croitor Alexei (f.d.200-201), condiție ce nu se atestă la caz.

În condițiile respective și în situația în care neînlăturarea neajunsului nu este imputată reclamantului – recurent Lipcean Ion, prin restituirea cererii de apel în prezenta speță, s-ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngrădi în mod inacceptabil a dreptului subiecților la un proces echitabil și a principiului disponibilității, consfințit în art. 27 CPC, care statuează expres că, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, ceea ce este inadmisibil.

Mai mult decât atât, instanța de recurs reține că, soluționarea chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel a avut loc în absența reclamantului-recurent, care nu s-a prezentat în ședința de judecată din motive ce nu-i pot fi

imputate și anume pentru că instanța de apel a expediat citațiile la o altă adresă decât cea unde domiciliază în prezent recurentul.

În atare împrejurări, instanța de apel nu a asigurat respectarea principiului disponibilității în drepturi a părților la proces. Or, recurentul Lipcean Ion a fost privat de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția procesuală în cadrul ședinței de judecată.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reiterează și prevederile art. 6 CEDO, care stipulează că, orice persoană are dreptul la judecarea pricinii ”în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor ale părților litigante. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza într-o situație egală în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Aceste principii includ și dreptul părții de a fi reprezentată în proces de către o persoană calificată în domeniul dreptului, cu atât mai mult că legislația procesuală națională declară acest drept.

Totodată, Colegiul judiciar relevă că, încheierea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare și dispozitiv, iar fiecare parte a încheierii se evidențiază separat în textul acesteia.

Contrar celor expuse, în încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, ce constituie obiectul recursului, lipsește dispozitivul acesteia, fapt ce impune casarea acesteia (f.d.52).

Plus la aceasta, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând prin prisma art. 368 alin. (3) CPC, încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2017, prin care s-a prelungit apelantului Lipcean Ion termenul pentru lichidarea neajunsului indicat în încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017, se atestă că, instanța de apel, în motivare a indicat un alt apelant și, anume pe Vicol Andrei care nu are tangență cu prezentul litigiu (f.d.40), mai indicând că, Vicol Andrei nu a executat indicațiile instanței de apel, neprezentând cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat în sumă de 884,12 lei în termenul indicat, motiv pentru care recursul urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare.

Or, încheierea instanței de apel, trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în proces, și să răspundă în mod expres la toate cererile și obiecțiile formulate de apelant și intimat (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea justiției adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la 28 februarie 1984).

Astfel, formulările din conținutul încheierii trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve (necondiționalitate), oficialitate și relevanță, iar analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite aprecieri/soluții, trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere, fapt ce la caz nu se atestă.

În consecință, constatarea instanței de apel precum că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel și pe cale de consecință restituind cererea de apel, în condițiile în care a fost eludat faptul că la data restituirii cererii de apel pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel lipseau probe care să confirme recepționarea încheierii de a nu da curs cererii de apel, nu poate fi calificată decât o îngrădire a accesului la justiție, garantat de prevederile art. 20 al Constituției RM și art. 5 Cod de procedură civilă, conform cărora orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, odată cu casarea încheierii prin care s-a restituit cererea de apel, chestiunea cu privire la punere pe rol a cererii de apel a lui Lipcean Ion împotriva hotărârii Judecătoriai Râșcani din 23 decembrie 2016 a rămas nesoluționată, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fapt ce impune admiterea recursului, cu casarea încheierii instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare sub aspectele sus – menționate.

Având în vedere că instanța de recurs a constatat că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 este neîntemeiată, Colegiul menționează că încheierile emise anterior în cadrul soluționării chestiunii cu privire la punerea pe rol a cererii de apel din 28 februarie 2017 și din 25 aprilie 2017 sunt desuete și nu produc efecte juridice, motiv pentru care prezenta cauză este remisă la rejudecare de la etapa soluționării chestiunii cu privire la punerea pe rol a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Lipcean Ion.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Lipcean Ion împotriva Inspecției de Stat în Construcții privind contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral, cu remiterea cauzei la rejudecare, în Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată de la etapa soluționării chestiunii cu privire la punerea pe rol a cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător:

Svetlana Filincova

Judecători:

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean